

dövastidning

1:2013

Vad händer under 2013?

Dövskolan nu och då

**Botswanas barn
fotograferar**

Mitt i kamerahavet

Mina kompisar och jag trängdes med tusentals Hong Kong-bor vid vattnet. Vi väntade på att kliva in i 2013. Så fort himlen färgades av diverse kulörer tog nästan alla bilder på fyrverkeripjäsen med sina smarta mobiler. Inte en enda traditionell kamera syntes till. Inte heller någon champagneflaska, ska det tilläggas. Mousserande vin är ju närmast ett måste i Sverige på nyårsafton, till och med på offentliga platser när uret visar 00.00. Även jag fotograferade och filmade spektaklet med min smarta mobil. Att befinna sig mitt i ett "kamerahav" var en märklig upplevelse. Det bor alltså en fotograf i varje västerlänning. I Botswana hade tills nyligen döva botswanska barn aldrig rört en kamera eller använt den. Kontrasten kunde inte ha varit större. Ulf Nermark gav döva elever i Botswana fotolektioner. Kolla hur resultatet blev på mittuppslaget. Fantastiskt, måste jag säga.

Apropå 2013; i det här numret har vi ett kalendarium där vi har ett urval döv- och teckenspråksrelaterade aktiviteter som alla kan ta del. Ett starkt TV-år verkar vänta oss. Vad sägs om Attending Iran där vi får se hur iranska döva ungdomar har det? Eller en helt ny dramakomediserie på teckenspråk för vuxna, som sänds i höst? Se kalendariet på sid. 18-19.

Och så vill vi säga välkommen till ett nytt år med DT! Vi i redaktionen har en rad idéer och planer för vad vi ska ta upp 2013. Alla idéer kläcks inte av oss själva utan också av er läsare. Fortsätt att tipsa oss på mejladressen **redaktionen@dovastidning.se** om vad ni vill att vi ska skriva om. Till exempel orättvisor och oegentligheter som ni tycker att vi bör granska? Färgstarka och modiga personligheter som vi måste träffa? Eller stora förändringar som påverkar teckenspråksanvändare i en region eller i hela Sverige som ni anser att vi ska uppmärksamma?

Trevlig läsning!

NICLAS MARTINSSON
REDAKTÖR

Redaktionen tycker till

Bildtelefoni.net. Nu har vi äntligen en förmedlingstjänst via bildtelefon med utökade öppettider och snart också nya kontaktvägar. Senast sista mars ska vi kunna nå tjänsten via Skype, och senast i augusti via app. Som alternativ till SMS 112 kan man ringa 112 via Bildtelefoni.net mellan 06 och 24 alla dagar. Allt det här är fantastiskt. Nu väntar vi bara på att kunna larma SOS via bildtelefon dygnet runt. Även om vi testat SMS 112 och vet att det funkar är det bättre att prata direkt med en larmoperatör än att skicka sms.

Stark svensk krona. Nu ligger dollarn på 6,7 svenska kronor, euron på 9 och pundet på 10,5. Det är på gott och ont att kronan är så stark nu. Vi känner oss rikare när vi handlar camembert i Paris, dricker pint i London och käkar hamburgare i New York. Samtidigt är ju Sverige väldigt exportberoende. Företagen har svårare att sälja varor och tjänster då de anses som för dyra. Vi jublar av egoistiska skäl över den starka kronan men är också bekymrade över den tuffa marknaden för exportföretag och deras anställda. Och över den utdragna finanskrisen i delar av världen.

Geografiska orättvisor. Vintern biter sig kvar i stora delar av Sverige. Det skottas och plogas uti folkhemmen. Men så läser man om vårlök och snödroppar i Skåne! Vår i söder? När ska dessa meteorologiska orättvisor diskuteras på allvar? De i söder boende får ju mer vår än övriga medborgare. När införs solskatt?

TIDSKRIFT FÖR SVERIGES DÖVAS RIKSFÖRBUND

Nr 1/2013

Fredrik Schreiber gav ut det första numret av DT i Lund den 6 juni 1891 med skraddaren Ola Zommarin som förläggare.

Manusstopp:

Nr 2: 15 mars
Nr 3: 19 april
Nr 4: 24 maj
Nr 5: 16 aug
Nr 6: 20 sep
Nr 7: 25 okt
Nr 8: 29 nov

Utgivning:

4 april
10 maj
13 juni
5 sep
10 okt
14 nov
19 dec

REDAKTION:

Dövas Tidning, SDR
Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm
redaktionen@dovastidning.se
Ansvarig utgivare: Helena Fremnell
Redaktör för DT: Niclas Martinsson
0738 333 060 (sms/3G)

niclas.martinsson@dovastidning.se

Redaktör dovastidning.se:

Tomas Lagergren, 0735 130 199 (sms/3G)
tomas.lagergren@dovastidning.se

Layout: Annalena Sandgren, Formligen

Omslagsfoto: Elev från Ramotswa School for the Deaf

Facebook: facebook.com/dovastidning **Twitter:** @DovasTidning

PRENUMERATION:

medlem@sdr.org eller
Bildtel:
agneta.skagerstrand@sip.omnitor.se
SDR, Agneta Skagerstrand
Box 300
793 27 Leksand

Prenumerationspris: 300 kr/år

Utebliven tidning:

kontakta medlem@sdr.org

ANNONSER:

Bokas och lämnas till:
sdrannons@sdrf.se
Tel: 0506-300 58
Skaraborg och Värmland:
Tel: 0506-301 76
Förenings- och internannonser bokas och lämnas till:
redaktionen@dovastidning.se
Upplaga: 5800 ex
Tryck: Carlshamn Tryck & Media ab
ISSN 1402-1978

dovastidning.se

	4
I KORTHET	

	5
NYHETER	

	7
SIGNERAT: YLVA BJÖRKLUND	

	8
DOVASTIDNING.SE	

	9
TEMA: DÖVSKOLAN	

	14
BOTSWANA: FOTOPROJEKT	

	16
FOLK I FARTEN	

	17
FOTBOLL: CONNY BÅÅTH	

	18
VAD HÄNDER UNDER 2013	

	20
FÖRBUNDS- NYTT	

	22
UNG	

	24
INSÄNDARE	

● Deafhood yoga – nytt koncept i USA

USA fortsätter att vara ett av världens främsta länder för döva. Kristen Marie Weiner lanserade ett koncept år 2010: deafhood yoga. Hon har nu klasser i yoga för döva. Det går kortfattat ut på att döva som utövar den typen av yoga förhoppningsvis får en god mental hälsa och bli starkare döva individer med positiva känslor. Lektionerna äger rum i Kalifornien.

25

är sedan Deaf President Now-protesten ägde rum i Washington DC år 1988. Studenter vid det världskända universitetet för teckenspråkiga, Gallaudet, protesterade när en hörande föreslogs bli ny rektor. De vann och I. King Jordan blev universitets första döva rektor. Gallaudet grundades 1864.

● Är döva malliga och har gräslika frisyrrer?

Ola Lustig och hans två programledarkollegor, Roger Nordin och Titti Schultz, tog upp döva under "Hissa och dissa"-momentet i radioprogrammet RIX Morronzoo den 11 januari. Programledarna pratade om Emelie Waldehorn's teckenspråkssång "Eloise" i TV-programmet På spåret. Ola Lustig berättade att när han såg henne sjunga kom han på att det var något han hade retat sig på ganska länge. Nämligen att döva var för malliga för att de hade ett eget "hemligt" språk. Kollegorna höll inte med. I slutet av momentet sa Ola Lustig att "ni (reds anm: döva) kan göra något åt era frisyrrer, jag tycker de är lite sådär". Det blev en lyssnarstorm på Morronzoos Facebook-sida med många upprörda inlägg. Emelie Waldehorn, som felaktigt påstods vara döv i radioprogrammet utan egentligen var hörande, skrev ett inlägg som fick nära 8300 gilla-markeringar och över 460 kommentarer. Ola Lustig skrev några dagar senare ett inlägg där han bad om ursäkt.

● "DO måste bli effektivare"

Regeringen och Diskrimineringsombudsmanen (DO) har olika syn på vad myndigheten bör prioritera. DO anser att de i första hand ska driva anmälningar som kan påverka rättspraxis och normer, och visa allvarliga missförhållanden, skriver DN. Och att till exempel ideella antidiskrimineringsbyråer i större grad ska ha hand om "vanliga" diskrimineringsärenden än DO. Integrationsminister Erik Ullenhag (FP) håller inte med utan menar att DO har ett ansvar för att driva vanliga ärenden. Därmed skärps kraven på DO. Det som bekymrar Ullenhag är att antalet anmälningar sjönk från 2600 år 2011 till 1500 år 2012. DO måste enligt honom bli mer känd och effektiv.

● Josette ny ledamot i SFI

Tyst Teaters konstnärliga ledare, Josette Bushell-Mingo, utsågs av regeringen till ledamot i stiftelsen Svenska Filminstitutet. "Josette Bushell-Mingo har en bred, konstnärlig erfarenhet från teater och film. Hon har dessutom en bakgrund både som skådespelare och ledare. Dessa erfarenheter kommer att bli värdefulla i arbetet i Filminstitutets styrelse, säger kulturminister Lena Adelsohn Liljeroth. Josette ersätter filmregissör Tarik Saleh.

● Äldre med sämre minne

Personer som senare i livet fått en hörselnedsättning är mer benägna att ha svårare att koncentrera sig på en bok eller minnas en enkel konversation, visar en forskning från Johns Hopkins-universitetet. De hjärnfunktioner som påverkar hörseln orsakar nämligen också koncentrationsproblem och andra kognitiva problem, skriver tidningen The Baltimore Sun, som refererar studien i tidskriften JAMA Internal Medicine. "Den stora frågan är; om du behandlar din hörselnedsättning väl, kan du då reducera risken för kognitiv nedgång och demens?" säger Frank Lin, forskningsledare.

● Inget döv- och hörselgymnasium i Stockholm i höst

Planen var att Midsommarkransens gymnasium skulle ha klasser för döva och hörselskadade hösten 2013. Lokalerna gick dock inte att ljudanpassa. Ett exempel var det störande bullret från E4:an som passerade utanför. Därför beslöt Stockholms stads utbildningsförvaltning att skjuta upp starten av ett gymnasium för döva och hörselskadade. "Det var bättre att avvakta för att få en bra långsiktigt bra lösning", säger gymnasiechef Liz Berg till Hörselskadades Riksförbunds tidning Auris.

Illustration Sandgren:

Jag kör med PT (personlig tolk) för att bli lite deaffad...

Lika Unika jublar

Federationssekreterare Lotta Sondell och opinionsbildare Peter Andersson från Lika Unika

SDR väljer att lämna Handikappförbunden och istället gå med i Lika Unika, en relativt ny samarbetsorganisation. Lika Unika jublar över att få ytterligare ett medlemsförbund och räknar med att bli tydligare gentemot Handikappförbunden.

I december meddelade SDR att de hoppar av samarbetet med Handikappförbunden. De upplever att deras frågor kommer i skymundan där eftersom de flesta övriga medlemsförbunden är så kallade patientorganisationer. Utträdet sker formellt vid årsskiftet 2013/2014.

Istället går SDR med i Lika Unika, en relativt ung samarbetsorganisation med fem medlemsförbund, etablerad 2009. Ett av dem är Förbundet Sveriges Dövblinda (FSDB).

– Vi är väldigt glada över att SDR går med i Lika Unika för de jobbar också med frågor som rör mänskliga rättigheter, säger Pontus Degsell, FSDB:s ordförande.

De fyra andra medlemmarna i Lika Unika är Hörselskadades Riksförbund, Neurologiskt Handikappades Riksförbund, Riksförbundet för Rörelsehindrade Barn och Ungdomar och Synskadades Riksförbund.

SDR:s medlemsansökan väntas bli beviljad på Lika Unikas årsmöte den 21 maj i år och är officiellt medlem januari 2014.

– Lika Unika blir tydligare gentemot Handikappförbunden i och med att vi utgår ifrån perspektivet som handlar om funktionsnedsättningar kopplat till hörsel, rörelse och syn, säger Lotta Sondell, federationssekreterare i Lika Unika.

Samarbetsorganisationens fokus ligger på mänskliga rättigheter och att verka för ökad tillgänglighet och delaktighet i samhället. Lika Unika utgår framförallt från FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning, Barnkonventionen och Kvinnokonventionen.

SDR:s ordförande Ragnar Veer säger:

– Det blir avsevärt lättare att samarbeta än i Handikappförbunden, då vi har samma fokus och pratar samma språk – det vill säga mänskliga rättigheter.

En annan avsevärd skillnad mellan Lika Unika och Handikappförbunden är enligt honom att medlemmarna i Lika Unika har tätare möten och mer dialog. Organisationen har styrelsemöte sex gånger om året, tre på våren respektive hösten. Alla medlemsförbunds respektive ordförande sitter i styrelsen.

– Det blir en ny utmaning och erfarenhet för mig, säger Ragnar Veer.

Lika Unika har två anställda: en federationssekreterare och en opinionsbildare. På frågan om de vill ha fler medlemsförbund och därmed mer resurser svarar Lotta Sondell:

– Vi har inte tänkt att vi ska bygga upp en organisation motsvarande Handikappförbunden. Men om ett medlemsförbund som jobbar med andra frågor än hörsel, rörelse eller syn vill gå med i Lika Unika så får vi ta upp deras medlemsansökan och diskutera om förbundet i fråga kan passa och komplettera oss.

Linda Eriksson, vice ordförande i FSDB, tillägger:

– Om andra organisationer är intresserade av att gå med i Lika Unika så måste de visa att de strävar efter samma mål som vi.

I dagsläget har Lika Unika inga planer på att anställa fler till kansliet men enligt Lotta Sondell är förhoppningen att organisationen kan skapa mer resurser så småningom.

Lika Unika är vidare bara en riksorganisation. Men i framtiden kan Lika Unika eventuellt också komma att arbeta på lokal och regional nivå.

– Ett exempel är att FSDB Väst (reds anm: en regional förening i Västra Götalandsregionen och Region Halland) är medlem i Handikappförbunden, säger Klas Nelfelt, ordförande i FSDB Väst.

När det gäller landets dövföreningar och länsförbund; SDR säger att de som har ett bra samarbete med Handikappförbunden kan fortsätta med det.

TEXT OCH FOTO: NICLAS MARTINSSON

Bildtelefoni öppet 6-24

Förmedlingstjänsten Bildtelefoni.net med utökade öppettider kunde börja gälla vid årsskiftet. Nu kan man ringa en teckenspråkstolk mellan 06 och 24 alla dagar och snart också via app och Skype. Inte bara det, man kan nu också larma 112 via Bildtelefoni.net.

Egentligen skulle Bildtelefoni.net med längre öppettider och nya kontaktvägar ha tagits i bruk redan 1 januari förra året. Verbaldigitalius vann PTS upphandling 2011. Örebro läns landsting, som har drivit förmedlingstjänsten sedan starten, överklagade. Det ledde till rättsliga tvister, som var en enda röra (läs mer om härvan i DT nr 3 2012). Nu får slutligen Örebro läns landsting driva tjänsten vidare.

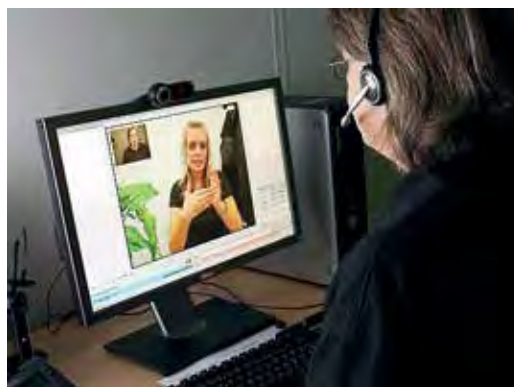
– Äntligen har Bildtelefoni.net nu utökade öppettider och man kan nu ringa 112 via tjänsten. Vi i SDR tycker naturligtvis att det är väldigt positivt med en ökad tillgänglighet, säger Tomas Hellström, SDR:s styrelseledamot.

Nyheterarna är:

- Tjänsten är numera öppen 06-24 alla dagar.
- Larma 112 via Bildtelefoni.net. Då kopplas man fram till en tolk med högsta prioritet.
- Bildtelefoni.net kan nås via Skype senast 31 mars i år.
- Apparna för Android och Iphone tas fram senast augusti i år.
 - Det är bra att man kan använda appen så man kan ringa var som helst, säger Tomas Hellström.

Man har i flera år kunnat nå tjänsten via 3G-videotelefoni. Men inte alla smarta mobiler har videotelefoni utan man får använda videochattprogram istället, t.ex Facetime och Skype.

Johnny Kristensen, enhetschef för Bildtelefoni.net, kan konstatera att Bildtelefoni.net sedan årsskiftet har fler förmedlingsuppdrag än tidigare.

Nu med utökade öppettider

Hur känns det att ni nu kan driva Bildtelefoni.net med utökade öppettider och nya kontaktvägar?

– Det känns förstås bra att vara med att utöka tillgängligheten till en så viktig tjänst, säger Johnny Kristensen.

Vid DT:s pressläggning har Bildtelefoni.net haft cirka tio 112-samtal.

En annan nyhet är att personer som inte behärskar svenskt teckenspråk får ringa en tolk som kan amerikanskt eller brittiskt teckenspråk. I så fall måste man beställa minst 24 timmar innan. Samma sak gäller om man vill ha en tolk som kan tala engelska.

Även om Tomas Hellström, å SDR:s vägnar, är glad över alla förbättringar är han inte nöjd med att man ännu inte kan larma 112 via bildtelefon dygnet runt.

– Vi fortsätter att jobba för att man ska kunna nå 112 dygnet runt, säger han.

Senast 30 april ska utredningen Översyn av samhällets alarmeringstjänst överlämnas till regeringen. SDR har i kontakten med ansvariga för utredningen berättat om hur viktig 112-tjänsten är för döva och att den ska gå att nå alla dygnet timmar.

Mer information om hur man använder Bildtelefoni.net och ringer 112 – besök sajten bildtelefoni.net.

TEXT: NICLAS MARTINSSON FOTO: ÖREBRO LÄNS LANDSTING

FRITIDSLEDARE - ASSISTENT - HÖGSKOLEBEHÖRIGHET UPPFYLL DRÖMMEN PÅ VÄSTANVIK

Ge dig själv nya möjligheter!

Gratis prova-påkurs 18 - 22 mars.

Teckenspråkig gemenskap! Varmt välkommen

För anmälan och ytterligare upplysningar

Hemsida: vastanviksfhs.se

Bildtel: vastanvik.pers@sip.omnitor.se

e-post: vastanvik@sdrf.se

taltel: 0247-64130, txttel: 0247-64139 och fax: 0247-10165

Fler borde ta chansen att läsa tsp på universitet

Språk är kultur. Varje lands eller folkgrupps språk innehåller små koder som bara den som behärskar språket förstår. Det sägs ibland att när man klarar av att skämta på ett språk – det är då man knäckt koderna till den kultur som språket är ett uttryck för. Att förstå och kunna använda

de språkliga koderna är att tillhöra en folkgrupp och en kultur.

Språket är en stor del av vår identitet och gör oss till dem vi är och dem vi blir. Att leva utan språk och att inte fritt kunna uttrycka sina tankar och känslor är omänskligt och oerhört frustrerande för att inte säga kränkande och diskriminerande. Med ditt språk kan du berätta vad du vill och känner, du kan bråka, försonas, argumentera, försvara dig, samtala, älska och bekräfta. Rätten till sitt eget språk är en av FN:s mänskliga rättigheter. Man behöver inte resa alltför långt för att komma till länder där döva inte alls får lära sig teckenspråk, särskilt inte om de dessutom är kvinnor. Det finns döva invandrare som kommer till Sverige språklösa och utan en egen identitet eller kulturell tillhörighet. Som lärare kan jag riktigt se hur denna inre resa genom språket får dem att växa som människor. Att få verktyg att uttrycka sig själva. Att få en identitet, att få tillhöra.

Deafhood är ett fantastiskt begrepp som enkelt förklarar innebär att se döva som en språklig och kulturell minoritet istället för ett funktionshinder. Resan dit har varit lika tuff som kampen har varit lång. Att döva har rätt att se sig själv som en tvåspråkig folkgrupp med en egen kultur har inte varit självklart. I Sverige har vi jämförelsevis kommit långt på den vägen. I många andra länder har resan inte ens börjat.

I Sverige har vi också det stora privilegiet att kunna läsa både teckenspråk och svenska som andraspråk för döva på

universitetsnivå. Visst är det väl fantastiskt? Sett till världen i stort är detta långt, långt ifrån en självklarhet trots att det ju faktiskt borde vara det. Trots det minskar antalet studenter på dessa kurser. Tar vi detta privilegium för givet, är vi så bortskämda? I många andra länder skulle döva förmodligen kunna ge mycket för den möjligheten.

Om deafhood innebär rätten till sitt eget språk och sin egen kultur så kanske universitetet är vägskylden som pekar ut vägen. Det är väl riktigt lyxigt att få tid och möjlighet att tänja och sträcka på sitt eget språk, att få dyka ner i de språkliga och samhälleliga mekanismer som gör att vi är just vi. Att tillsammans med andra få både aha- och nära-upplevelser när man plötsligt fattar hur språket hänger ihop med grammatiska regler och samhället i övrigt. Det är en lyx och ett privilegium men ändå en självklarhet. Det är en del av deafhood. Som ambassadörer för ett minoritetsspråk och med en universitetskurs eller två i ryggsäcken blir vi också säkrare och tryggare i oss själva och i vår argumentation för rätten till vårt teckenspråk. Men framför allt borde fler ta chansen att fördjupa sig i sitt eget språk, det är en otroligt spännande resa att göra. För sin egen skull om inte annat. För att växa. Som Karin Boye skulle ha uttryckt det: Nog är det mål och mening med vår färd men det är ändå resan som är mödan värd.

Trevlig resa!

Ylva Björklund

Ylva Björklund kommer ursprungligen från Norrland men bor i Stockholm. Hon är utbildad kulturvetare och jobbar på studieförbund. När hon är ledig utövar hon gärna yoga, umgås och kulturarbetar till exempel för dövfilmfestivalen.

TA FARVÄL AV BYGGNADEN MANILLA!

I höst flyttar eleverna på Manillaskolan till en ny byggnad på Kungsholmen och lämnar Djurgården.

SDF och SDUR ordnar en farvälfest den 13 april klockan 17:00-01:00 för ett värdigt avslut av Manillaskolans historiska byggnad.

För anmälan, kostnad och program - se SDF:s hemsida www.stockholmsdf.se

Kom och delta i en historisk farvälfest!
/SDF och SDUR

SOMMARJOBB I LEKSAND VÄSTANVIKS FOLKHÖGSKOLA

söker teckenspråklärare och barnledare till sommarens kurser vecka 26, 30, 31 och 32
Skicka ansökan med CV till vastanvik@sdrf.se före 15/3

Vi bjuder på ett urval kortfattade nyheter som publicerats på vår webb: **dovastidning.se**
Artiklarna finns i full version på sajten. Ha för vana att besöka den så missar du inget.

● Helen Keller för framgångsrik?

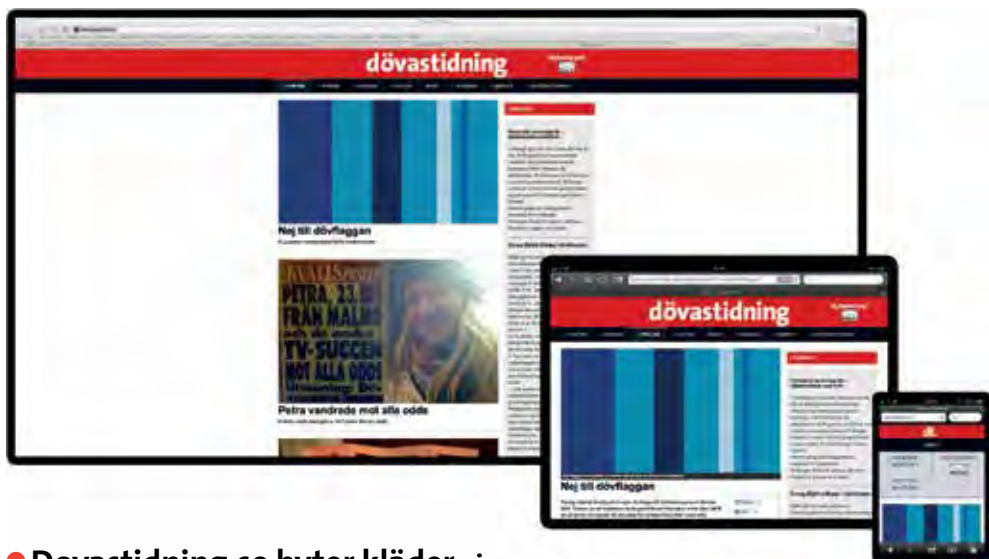
Teater Relevant i Stockholm sätter upp Helen Keller i samarbete med FSDB Stockholm och Gotlands län och Tekniska museet. Syftet är inte bara att sprida kunskap om den världsberömda dövsblinda kvinnan utan också att göra henne mer känd i Sverige. Många svenskar vet till skillnad från amerikanerna inte vem hon är. Linda Eriksson, vice ordförande i FSDB, tycker att Helen Keller var för framgångsrik med tanke på att det inte fanns så mycket hjälpmedel och möjligheter för personer med dövsblindhet i slutet av 1800- och i början av 1900-talet.

Sökord: helen keller

● Fredrikshov tar över Manilla

Manillaskolan flyttar till Campus Konradsberg i centrala Stockholm i sommar. I samma veva öppnar Fredrikshovs slotts skola en syster-skola i deras gamla lokaler på Djurgården. Fredrikshovs slott huserar på Östermalm och har cirka 280 elever, från förskoleklass till klass 9. Över 6000 barn kör för att få plats där. Rektor Majja Möller Grimakova är glad över att kunna ta emot ännu fler elever på Djurgården. Hon räknar med att lokalerna på Djurgården kan ta runt 650 elever. I dag har Manilla endast 100 elever där.

Sökord: fredrikshovs

● Dovastidning.se byter kläder

Någon gång under månadsskiftet februari/mars tar dovastidning.se nästa steg. Då genomförs en migrering: sajten får en ny responsiv design som innebär att du kan läsa den oavsett plattform – på din mobil, läsplatta eller dator.

Allt för att öka tillgängligheten och läsvänligheten för våra läsare. Sajten kommer att se lite olika ut beroende på plattform.

Vi gör detta för att vi vill att fler ska kunna läsa dovastidning.se från den plattform man vill. Andelen mobila läsare är över en fjärdedel av all trafik på sajten. Till exempel stod iOS (Iphone) och Androidanvändare (t.ex Samsung-mobil) för 26 % av trafiken på dovastidning.se under 2012. Motsvarande siffra från året före, 2011, var drygt 21 %. Allt pekar på att trafiken från mobila enheter kommer att fortsätta öka även under 2013.

● Nej till dövflaggan

Stockholms Dövas Förening kom med en motion om att döva skulle ha en egen flagga på SDR:s kongress i Leksand 2009. Den antogs och Sverige fick i uppdrag att lyfta frågan och visa flaggan på WFD:s kongress i Durban 2011. Reaktionerna blev blandade. WFD:s styrelse beslöt att om flaggan skulle tas i bruk så måste majoriteten av de nationella dövförbunden visa stöd för den. SDR ordnade en omröstningsrunda. Endast 32 av WFD:s medlemsförbund svarade (21 ja mot 11 nej). WFD:s styrelse ansåg att det inte var tillräckligt. Därför lades flaggfrågan ned.

Sökord: dövflaggan

SDR:s läger sommaren 2013 på Västervik

Familjeläger 1-7 juli

För familjer bestående av minst ett barn mellan 0 och 16 år och minst en förälder som har en hörselnedsättning. Lägret genomförs i samverkan mellan SDR, familjenätverket och Västerviks folkhögskola.

Anmälan senast den 15 mars 2013

Information och anmälningsblankett
www.sdr.org/item/726-familjelager

CODA-läger 4-10 augusti

För familjer bestående av barn till döva föräldrar. SDR arrangerar lägret i samverkan med dövföreningarnas familjesektioner och Västerviks folkhögskola.

Anmälan senast den 15 april 2013

Information och anmälningsblankett
www.sdr.org/item/725-coda-lager

Tema: **Dövskolan** *då* och nu

Dövskolan berör och upprör. Dövskolan är en institution i Dövsverige. Den har länge varit en stor del av dövas liv. För många har den fungerat som ett andra hem, med både goda och onda minnen.

Först var det få förunnat att gå i en dövskola, för att senare övergå i en självklar del i en dövs liv. Idag är den något man väljer, att gå eller inte gå där, det är frågan.

Vi gör en resa i dövskolans historia och möter även framtidens dövskola.

Sverige hade som mest 20 dövskolor

Nu händer det mycket i landets dövskolor. Manilla-skolan ska flytta från Djurgården efter att ha funnits där i över 200 år till Kungsholmen i centrala Stockholm. Östervångsskolan i Lund ska förmodligen flytta ihop med Tunaskolan 2015. Men det är inte första gången det händer saker. Under dövundervisningens drygt 200-åriga historia har det flyttats runt en hel del.

Dövskolorna har funnits (med dagens ögon sett) i oväntade orter som Gumpetan utanför Stora Kil i Värmland (1874-97, innan skolan flyttade till Karlstad där den lades ned 1902)*. Totalt har det funnits 25 dövskolor i Sverige genom åren (se kartan intill).

Början av 1800-talet blev ett slags upplysningstid för döva. Då fick döva möjlighet till den utbildning man aldrig fått tidigare. Flera försök till att starta dövundervisning skedde och ett av dem blev framgångsrikt: Manillaskolan som grundades av Pär Aron Borg 1809 är fortfarande en aktiv skola ända in i våra dagar. Det var den första statsunderstödda skolan i Sverige. Och Borg anammade den "franska metoden" i sin undervisning, det vill säga använda tecken i undervisningen. Till en början var Manilla beläget inne i Stockholm, innan man flyttade ut på Djurgården 1812. I femtio år var skolan den enda i landet, och eleverna kom inte bara från Stockholmsområdet utan också från hela landet. Först på 1850-talet dök nya dövskolor upp, flera av dem var privatskolor.

Tysta skolan hade ett tag tre skolor, i Sofielund, Stockholm och Göteborg. Det var kanske det första försöket mot en samlad skolorganisation. Men det skulle dröja många år innan dövskolorna skulle samsas under samma organisation. 1887 fanns det hela 20 skolor i landet samtidigt, ett par av dem var skolor för överåriga elever, som Bollnäs och Skara. De avvecklades när dövundervisningen blev etablerad under 1900-talet efter att riksdagen beslutade 1889 om lagen om obligatorisk undervisningsplikt för döva barn.

Året efter det delades skolorna in i sju upptagningsområden: Härnösand, Gävle, Stockholm, Örebro, Vänersborg, Växjö, Lund. Staten fick skyldighet att inspektera verksamheten, då politikerna ville ha en enhetlig utbildning för döva, då det fanns en del olika mindre skolor, både privata och landstingstyrda. I riksdagen framfördes det åsikter om en fastare organisation som var lättare att överblicka. Dessutom var det långt ifrån alla (även hörande) barn som kunde gå i skolan då, runt 1880. Det var ofta barn i fattiga familjer som inte kunde gå i skolan.

Nu var föräldrarna till barnen skyldiga att betala en årlig avgift till skolorna, för att bidra till deras barns kost och uppehälle. Om föräldrarna var fattiga kunde de få hjälp av fattigvårdsstyrelsen i hemorten.

När de sju upptagningsområdena bildades sågs lokalerna över. Fyra skolor fick bygga ut, Växjö, Vänersborg, Gävle och Härnösand.

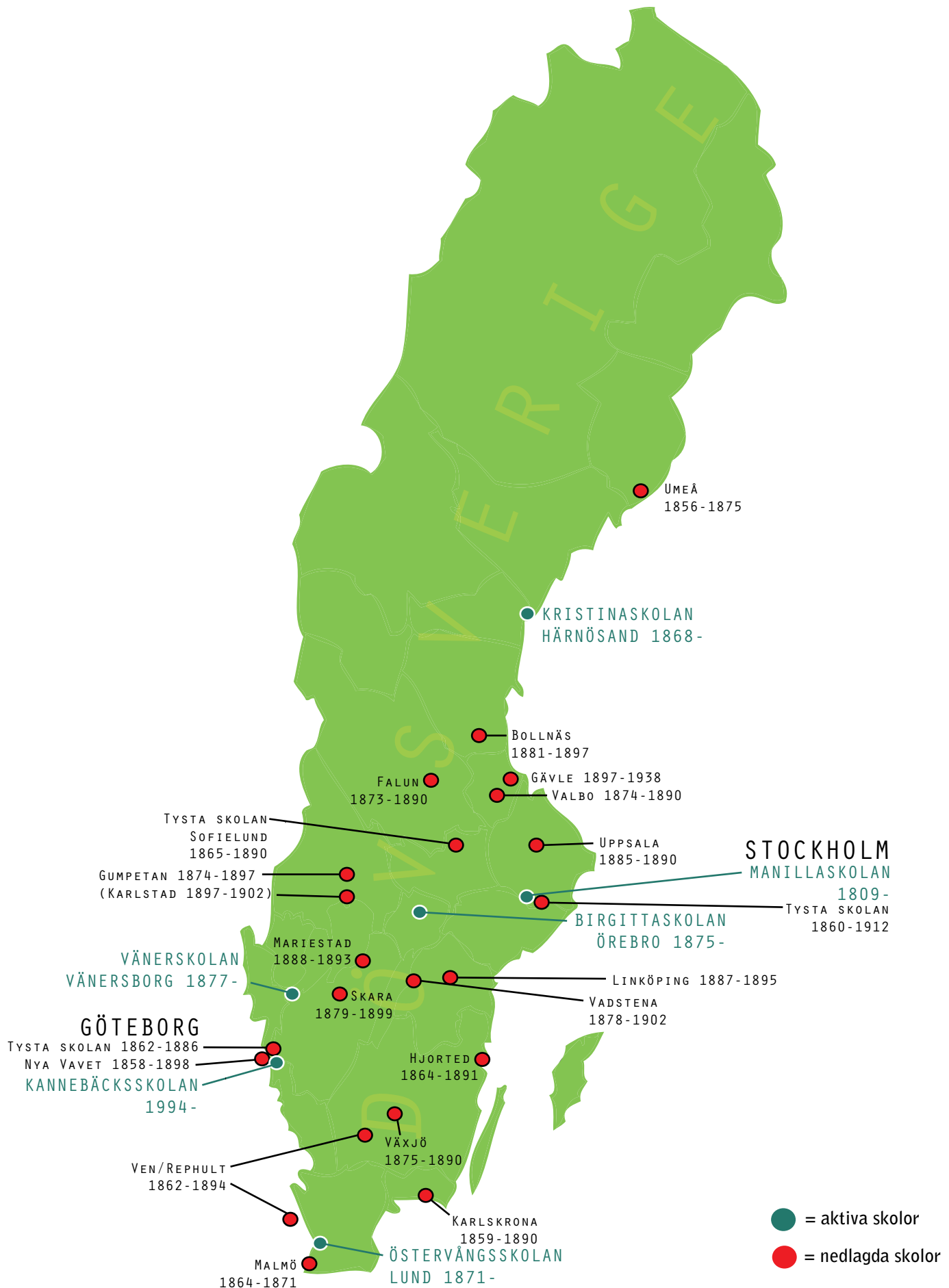
1938 förstatligades dövskolorna efter en rad utredningar. Då bantades upptagningsområdena ned. Dövskolorna i Gävle och Växjö lades ned. Idag är Gävles gamla skolbyggnad omdiskuterad i Gävle. Den är än idag en skola och ska i framtiden inhysa Gävles nya högstadium där fyra skolor läggs ned och eleverna flyttas till Vallbacksskolan som skolan heter idag. Och skolan ska hysa 750 elever.

I förstatligandet 1938 blev Örebro skola för dem som var "oegentligt döva" som man sa om hörselskadade eller barn som hade hörselrester kvar, något som förblev fram till 60-talet. Vid den tiden var den "tyska metoden" (talundervisning) populär bland pedagogerna. Den hade spridits runtom i världen sedan dövlararkonferensen i Milano 1880 och var nu etablerad i Sverige och man ansåg att dövskolans viktigaste uppdrag var att lära döva barn tala för att underlätta deras integration i det hörande samhället. Först på 80-talet erkände riksdagen teckenspråket. Det kan kännas märkligt idag när man tittar på hur Örebro utvecklats till våra dagar: till ett slags utbildningscentra för döva med förskola, grundskola och riksgymnasiet för döva och möjligheter till att studera högre studier på universitetet i staden. Idag erbjuder dövskolan en tvåspråkig utbildning, på teckenspråk och svenska.

1998 lade utredningen "Funkis" (Utredningen om Funktionshindrade elever i skolan) ett förslag om att alla dövskolor skulle tas över av kommunerna. Brukarorganisationerna slog bakut och dövskolan förblev statlig genom Specialskolemynigheten som grundades 2000 och sedan bytte namn till Specialpedagogiska skolmyndigheten. Idag är utmaningarna nya – tekniken har gått framåt och över 90 % av alla döva barn som föds idag CI-opereras* och föräldrarna till dessa barn väljer i allt större utsträckning hellre en integrerad skolgång närmare hemmet än dövskolan som kanske ligger tiotalet mil bort.

I nästa sida kan du läsa om Manillaskolan – landets första och största dövskola – hur de möter de nya utmaningarna och för dövskolan in i framtiden.

TEXT OCH GRAFIK: TOMAS LAGERGREN

DT besöker nya Manilla

Nya Manillaskolan på Campus Konradsberg i centrala Stockholm är genomtänkt in i minsta detalj. I augusti slår skolan upp portarna. Specialpedagogiska skolmyndigheten (SPSM) som driver skolan hoppas att den kommer att locka fler elever. I dag har Manilla endast cirka 100 elever.

Alla involverade

Varje klassrum har plats för tolv elever, berättar Sten Andersson, projektledare för byggprojektet Morgondagens Manilla-skola. Totalt kan skolan ta uppemot 144 elever. Så kallade resursrum finns också ifall skolan har fler elever, t.ex. syskon till döva som vill utveckla sitt teckenspråk. Eleverna och personalen har varit involverade i byggprojektet. Bl.a. har eleverna bestämt vilka väggfärger skolan ska ha. Varje sektion har sin egen färg. Fritidshemmet har t.ex. lila väggar.

Akustik i toppklass

Lågstadie- och mellanstadiet finns på våning 2 (bottenplan) och högstadiet på våning 4. Alltså har skolan inte någon "mellanvåning". Klassrummen ligger heller inte vägg i vägg utan har små rum som avdelare. Detta eftersom de hörseltekniska hjälpmedlen och hörselslingorna är störningskänsliga. Nya Manilla är av ljudklass A, vilket innebär att ljudisoleringen håller toppklass. En av landets främsta akustiker, Lennart Nilsson, har deltagit i det arbetet. Han är den som jobbat med akustiken i den nya nationalarenan, Friends Arena i Solna. Hela skolan är också visuellt tillgänglig. T.ex. ger inte belysningen ifrån sig några skuggor och fönstren kan mörkläggas helt eller delvis.

Tyst miljö

Gamla Manilla är av ljudklass C; den sämsta ljudklassen en lokal kan få. Skolor har vanligen B eller C. Att utforma en ljudisolerad lokal är dyrt, enligt Sten Andersson. Nya Manilla har redan väckt intresse hos andra skolor som vill ta reda på hur en ljudisolerad lektionssal kan se ut. Även hörande vinner på att vistas i en tyst miljö. 27 hörselslingor finns i nya Manilla-byggnaden, som är cirka 3 600 kvm stor. Några döda ytor är det inte tal om. Manilla är drygt 9000 kvm. Nya Manilla delar matsal och idrottshall med andra hyresgäster och skolor i Campus Konradsberg-området.

Biostolar i dramasalen

Många var oroliga för hur skolgården skulle bli på campus Konradsberg. Gamla Manilla har lyxen att ligga på Djurgården. Naturen finns i omedelbar närhet och skolan har en egen fotbollsplan. På nya Manilla är skolgården betydligt mindre och en liten fotbollsplan finns. SPSM hoppas dock att eleverna kommer att bli nöjda med dem eftersom de har varit med i utformningen av dem. Sedan kan de vänta sig en annan lyx: nämligen riktiga biostolar i dramasalen, som är en så kallad multiarena. Där kan rektorn hålla tal, eleverna spela innebandy eller dansa balett, och mycket annat.

TEXT: NICLAS MARTINSSON FOTO: TOMAS LAGERGREN

Östervång också i toppklass

Östervångsskolan i Lund planerar att flytta ihop med Tunaskolan, en kommunal grundskola, till höstterminen 2015. Inga formella beslut är tagna ännu. Tanken är att även Östervångsskolans lokaler ska vara av ljudklass A precis som Manillaskolan. "Nya Östervång" och Tuna består av flera hus och deras elever ska integreras åldersmässigt. "Våra högstadiel elever ska alltså gå i samma hus som Tunaskolans högstadium och så vidare. Klassrummen är placerade så att det inte ska kunna bli överhörning mellan hörselslingorna i olika klassrum", säger Ann Holmström, rektor för Östervångsskolan. Båda skolorna har sina egna klassrum. De har dock gemensamma utrymmen, t.ex idrottshall, matsal och personalrum. Den tilltänkta skolgården har hörselslinga och är uppbyggd med flera "rum", enligt rektorn. Skolgården har fått positiva omdömen av berörda intresseföreningar.

TEXT: NICLAS MARTINSSON

Här kommer nyhetsbrev till er från projekt Text till teckenspråk. Projektet är nu i fjärde och sista år med pengar från allmänna...

SDR Tecken AB erbjuder:

- Inspelning av film från text till teckenspråk
- Textning av filmer
- Ljusbearbetning
- Uthyrning av studio med tekniker
- DVD produktion
- Konsulttjänster
- Skräddarsydda lösningar

Ring 020 28 00 20 och begär
0406748265@t-meeting.se
Epost: info@sdrtecken.se
www.sdrtecken.se

Kvalitetssäkrade webbsidor på teckenspråk

Nu ringer du lättare till 112 med webbklienten och din bildtelefon. Samtalet kopplas fram till teckenspråkstolk extra snabbt och får högsta prioritet.

När du ringer 112 med webbklienten, klicka på den röda ikonen märkt "112"

När du ringer 112 med bildtelefon ringer du 112@tolk.sip.nu

NY FÖRBÄTTRAD WEBBKLIENT!

LÄNGRE ÖPPETTIDER!

Alla dagar: 06.00 - 24.00

Bildtelefoni.net:

SIP: tolk@tolk.sip.nu

Taltelefon: 020-28 00 20

3G: 020-20 00 33

Webbklient: www.tolk.sip.nu

Mer information på www.bildtelefoni.net

bildtelefoni.net

Man behöver inte alltid se glad ut på ett foto.

Konsten att ta spökfoton.

Botswanska barns förs

En grupp döva skolbarn i Botswana fick för första gången arbeta med foto genom en workshop. Mottot var "mindre undervisning och mer kul". Eleverna fick fota allt möjligt, små prylar på marken, varandras porträtt och ormar. Dessutom gjorde de ett projekt med gammaldags film i kameran kring sin egen vardag på internatskolan.

Jag har under flera år undervisat i fotografi bland ungdomar i Botswana. Under 2012 presenterade jag ett förslag till Botswana Society for the Deaf om fotoworkshop för döva ungdomar. Vi kom överens om utformning. Det anpassades till skolterminen och till en sponsors stödprofil. Det blev ett projekt med 12 barn i åldern 9-12 år.

Barnen gick på en av landets två dövskolor för årskurs 1 - 7. Internatskolan ligger i byn Ramotswa, en halvtimmes bilväg

söder om huvudstaden Gaborone. Undervisningen på dövskolorna är helt baserad på teckenspråk. Barnen kommer från hela landet och verksamheten bekostas av regeringens olika myndigheter, samt genom donationer från banker och företag.

Det var spännande och utmanande eftersom all undervisning och instruktion skulle ske genom teckenspråkstolkning. Jag hade hjälp av två tolkar från dövförbundet. Två elever från mina tidigare workshops hjälpte till. Det var en utmaning i och med att barnen var mycket yngre och att vi bara hade 6 tillfällen att jobba med kamerorna istället för 12 på tidigare workshops. Inget av barnen hade tillgång till kamera och ingen hade använt någon tidigare. Barnen fick samsas om de fyra digitala spegelreflex-kamerorna. Det gick över förväntan. Barnen var mycket entusiastiska, lärovilliga och dessutom samarbetsvilliga. Deras ansikten riktigt lyste av glädje då de stolta gick omkring med kamerorna runt halsen.

Jennifer berättar på julfesten vad som var roligt med workshopen.

En lyckad kombination – glad elev och glad lärare Ulf Nermark.

ta möte med kameran

Vi hade till att börja med kamerorna inställda på automatik så att barnen inte behövde känna att det var komplicerat att trycka på knappen. Aktiviteterna tog bland annat upp; ljuset, vardagsprylar, porträtt, rörelse, mode, naturfoto. Efter varje aktivitet så visade vi upp bilder på väggen så att alla kunde ta del av vad som blev lyckat och även det som var mindre bra. På detta sätt kunde de försöka få ett bättre resultat vid nästa försök.

De fick även en uppgift med mycket enkla plastkameror med film i. Varje elev fick en kamera att ansvara för under tre dagar. Uppgiften var att fota var dag för att dokumentera sina liv på internatskolan. De skulle ta bilderna själva och de skulle försöka hitta olika saker att fota. Detta visade sig svårt eftersom andra elever på skolan också ville prova. Kvaliteten på plastkamerorna var heller inte den bästa. Totalt sett blev det en lyckad uppgift och alla lämnade in en film och vi kunde välja fem bilder från varje elev.

Som avslutning besökte vi ett djurreservat. Vi åkte safaribil i den afrikanska buskskogen. Det var 35 grader men barnen klagade inte. De var ju naturfotografer. Det blev foton av babianer, vattenbock, impala och flodhäst. Extra spännande blev det i reptilparken, där de på nära håll hade möjlighet att både fota och klappa små nyfödda sköldpaddor och en ung pytonorm.

Resultatet visades under barnens julfest på skolan. Jag valde totalt 90 foton från de digitala kamerorna. Jag tillät mig samma efterbehandling som de flesta kommersiella fotografer; jag justerade ljuset och jag beskar bilderna. Resultatet från plastkamerorna presenterades som 5 vanliga foton på vitt A3 med elevernas namn under. Jag var mycket nöjd med resultatet. Fotona visades på väggarna i den nya välvårdade aulan. Både personalen och sponsorn hade svårt att tro att dessa barn kunnat ta sådana foton efter bara en kort workshop.

TEXT: ULF NERMARK FOTO: ELEVERNA

Läkarstudent på hjul

23-åriga Hanna Pålsson från Malmö kombinerar läkarstudierna med roller derby; en relativt ny subkulturell sport. Hennes spelarnummer är D34F.

– Jag tycker att det är lite kul då det ser ut som att det står DEAF, säger hon leende.

När Hanna Pålsson var sex år upptäckte man att hon hade en hörselnedsättning. Först vid 17-18-årsåldern blev hon medlem i Unga Hörselskadade (UH). Hon var på teckenspråksläger två gånger. Sedan gick hon den ettåriga teckenspråksutbildningen på Västansviks folkhögskola. Efter det kom hon in på den hett eftertraktade läkarutbildningen vid Lunds universitet. Hon studerar i Malmö där universitetet har en filial. Nu har hon gått där två och ett halvt år och har tre år kvar.

– Jag vill bli läkare för jag har alltid velat jobba med människor och ha ett lite praktiskt jobb, säger Hanna Pålsson som tycker om biologi, vetenskap och utmaningar.

Hanna nickar instämmande när DT frågar att hon förmodligen inte hade kunnat plugga till läkare om hon inte behärskat teckenspråk. Hon har teckenspråkstolk under utbildningen och berättar att det var väldigt tufft för henne i gymnasiet.

– Det var jobbigt att hela tiden försöka höra vad lärarna och andra elever sade. Så det är skönt att ha tolk på universitetet och att jag inte behöver anstränga mig så mycket för att kunna hänga med.

På fritiden spelar Hanna roller derby; en sport som kom till Sverige för cirka tre år sen. Sporten växte fram i USA under 1940-talet men var då som wrestling mest för uppvisning. Fenomenet försvann efter ett antal år för att sedan uppstå som ett slags subkultursport i början av 2000-talet. Nu är det en "riktig" sport med internationellt förbund. Hanna upptäckte sporten förra våren när hennes bror tog henne till en roller derbymatch. Hon blev direkt intresserad och har sedan i somras tränat för föreningen Crime City Rollers i Malmö. Sporten är väldigt feministisk, tycker hon.

– Det är från början en sport för och av kvinnor och man säger inte "women's roller derby" som det blir när man säger damfotboll. Det heter däremot "men's roller derby" eller Merby när man pratar om killar som spelar roller derby. Sporten är mycket populärare bland kvinnor.

Hur hinner du med både plugg och roller derby?

– Det finns andra i laget som tränar mycket mer än jag och som också löp- och styrketränar. Jag hinner inte med mer än tre gånger i veckan. Men det är så roligt att jag ser till att ha tid för det här också. Det är dock tufft emellanåt.

TEXT: PETRA ÖRLEGÅRD FOTO: PRIVAT

I roller derby används rullskridskor med två hjul fram och två hjul bak. VM i roller derby ägde rum i USA förra året. I höstas var det en europeisk turnering i Berlin där Hannas lag deltog. Varje lag har 14 spelare men en "jammer" och fyra "blockers" på plan åt gången. En jammer ska försöka åka ifrån/förbi blockarna för att samla poäng till sitt lag.

Mannen som ska tina svensk dövfotboll:

Conny Bååth tillbaka

Svensk dövfotboll har stått ute i kylan i 23 år. Nu hoppas man på Conny Bååth.

Senast dövfotbollslandslaget var med i ett större mästerskap var vid Världsspele i Christchurch, Nya Zeeland 1989. Sedan dess har det stått stilla. Då var Conny Bååth förbundskapten. Nu ska han ta sig an svensk dövidrotts kanske största utmaning: Att tina upp dövfotbollen i Sverige, som stått ute i kylan i 23 år.

Sedan 1989 har han hunnit samla på sig en hög med klubbadresser och meriter, bl a. som framgångsrik tränare i Assyrisk.

Conny Bååth föddes 1949 av döva föräldrar. Han har förutom den bakgrunden också en lång erfarenhet med att jobba med och för döva. Därför ansåg herrlandslagets huvudansvarige Henrik Rangfeldt att Conny Bååth var en bra kandidat att vända den negativa trend svensk dövfotboll haft.

Bååth sticker inte under stol med att han kanske varit lite bortskämd med fotboll på högre nivå efter att bl a. ha tagit upp Assyrisk i norretan (motsv. dagens superettan) från division 3. Men ingen utmaning är för stor för Bååth vars hjärta klappar för dövidrotten.

– Det är lite skillnad på ”hörande elit” och dövfotbollen, helt klart. Men jag vill göra ett försök. Och jag gillar utmaningar, säger han. Efter att ha funderat ett slag bestämde han sig: Han ville ge tillbaka något till dövidrotten.

– Det var avgörande för mig, av naturliga skäl. Mina rötter finns trots allt i dövvärlden, konstaterar Conny Bååth.

Pappa Bertil Bååth är inte vem som helst. Han är, kort sagt en legend i dövidrottens historia. Han ställde upp i flera Deaflympics i fri idrott. Bäst var han vid spelen i Stockholm precis före kriget 1939. Då tog han fyra guld (guld 400 m, 800 m, 4 x 400 m, 1 500 m stafett reds. anm.) och har varit en förebild hos många döva i den äldre generationen.

– Det är inte många som har tagit fyra guld, ler han.

– Han var min bästa mentor. Han lade grunden för mitt idrottsintresse, säger Bååth.

I det mesta Conny företagit sig i livet har varit idrottsrelaterat. Idag jobbar han som anläggningschef för idrottsplatserna i Huddinge kommun. Tidigare har han bl a. jobbat som idrottskonsulent på Svenska Dövidrottsförbundet, som idrottslärare och fritidsledare på Manillaskolan och varit tränare i över tio fotbollsklubbar på 25 år.

Varför har inte Sverige kvalat till de stora mästerskapen, tror du?

– Jag vet inte, jag har ingen bra koll på hur det varit före mig. Men att vi halkat ned är inte bra. Mitt stora mål är att landslaget ska kvala till ett stort mästerskap.

Han räknar upp de mästerskap som kommer närmast: Kvalet till EM 2014, EM 2015, VM 2016 och så Deaflympics 2017.

– Målet är att vi kvalar till något av dem. Vi måste vara med där. Jag känner att det är nu eller aldrig. Kommer vi inte med nu, så har jag misslyckats med mitt uppdrag.

Ett landslag som inte spelat ett stort mästerskap på 23 år. Och du ska bara på två år bygga upp ett landslag som ska spela i de stora sammanhangen?

– Ja, tyvärr, säger Conny och ler. Snittåldern i landslaget är runt 18 år. Inga rutinerade trettioåringar. Det kan vara en fördel, men också en nackdel. Vi får hitta andra vägar, som att bygga en stark organisation som kan till viss del ersätta rutin. Vi får bygga på ”andra stenar” och se vad vi är bra på och hitta ett system utifrån det. Det är utmaningen: Jag ska på två år försöka utveckla unga pojkar till mogna män – är inte det lättaste mellan 18-20 år... Conny funderar, sen säger han:

– Men om man inte försöker så går det inte. Och jag är inte rädd för att prova, avslutar Conny Bååth.

TEXT & FOTO: TOMAS LAGERGREN

Conny Bååth har även i samband med det skrivit på för ett år för Stockholmsklubben IK Hephata som spelar i division 7.

Det här händer under 2013

Dramakomediserie för vuxna, Deaflympics och SDR:s kongress. Det är vad som väntar oss i år. Och mycket annat. Här bjuder DT på ett urval döv- och teckenspråksrelaterade händelser som alla kan ta del av. Mycket nöje!

Foto: Riksteatern och SVT/Patrick Forss

KULTUR:

9 mars: Den magiska fjädern och Apkungen

Tyst Teater bjuder på två kinesiska äventyrsberättelser för barn i åldern 6-13. Premiär i Stockholm den 9 mars. Visas sedan i hela landet fram till 8 maj.

16 mars: Magi

Improvisatörer bjuder på både humor och magi. Föreställningen är teckenspråkstolkad. På Improvisation & Co, Hagagatan 48 i Stockholm.

13 april: Action Impro II

Improvisatörer ger prov på tuff action. Teckenspråkstolkas. På Improvisation & Co, Hagagatan 48 i Stockholm.

24 maj: Lost in Translation

Improviserad föreställning om humoristiska kulturella koder och krokar som amerikanen stöter på i Sverige. Teckenspråkstolkas. På Improvisation & Co, Hagagatan 48 i Stockholm.

Hösten: Ljuset i sprickan

Vuxendrama om en dömd fänge och en fängelsevakt. Båda är döva kvinnor och befinner sig i ett låst rum. Pjäsen handlar om livsfrågor som rätt och fel, straff och förlåtelse. Mindy Drapsa står för manuset och regin.

29-30 november

14:e Dövfilmfestival äger som vanligt på biografen Zita i Stockholm. Då visas filmer som är producerade av döva.

TV:

24 februari: Hej kompis!

Ett barnprogram om 14 avsnitt där fiktion varvas med fiktion. Sänds varje söndag. Barnkanalen klockan 16.45.

8 april: Attending Iran

Två döva ungdomar kända från serien Attending Örebro reser till Iran och träffar iranska ungdomar där. Svenskarna får se hur de bor, träffa deras familjer, besöka deras dövsolor och fester mm. Sex delar. SVT2 19.30.

7 maj: The Third Brigade

En dokumentär om en teckenspråkig armé – de flesta är döva – som krigar i Libyen. SVT2 klockan 20.30.

14 maj: Döva i filmvärlden

En historisk granskning av temat Döva i filmen med den franska skådespelaren Emmanuelle Laborit som kommentator. SVT2 klockan 20.30.

22 maj: En del av mig

En dokumentär om fem döva och hörselskadade ungdomar. De bjuder på starka berättelser om sin respektive uppväxt och liv. Fem delar. Visas varje onsdag. SVT1 klockan 22.00.

Hösten 2013:**Kortfilmer av Louis Netthling**

En serie av fyra kortfilmer regisserade av den kända döva regissören Louis Netthling, född och uppväxt i Sydafrika och numera bosatt i Storbritannien visas på TV i höst:

- Fortfarande här (Still Here)
- Sagan om staden London (Fairytale of London Town)
- Komma hem (Coming Home)
- Avgångshallen (Departure Lounge)

Och i anslutning till serien visas ett porträtt om Louis Netthling, "Filmmakare på många språk", gjort av Angelina Nyström.

Deaf Family

Dramakomediserien med Deaf Family som arbetsnamn har premiär hösten 2013. Den handlar om en döv familj som får besök av ett TV-team där allt kan hända. Louis Netthling står för regin. Serien är i 10 delar om 30 minuter.

Vecka 36: Titta Noah!

En serie i tio delar för de allra minsta, 4-6 år. Den handlar om Noah 5 år som kollar in olika stora maskiner.

* Obs! Alla sändningstider är preliminära.

EVENEMANG:**14 maj: Teckenspråkets dag**

Firas runt om i landet. Bland annat på Röhsska museet i Göteborg, tillsammans med Göteborgs Dövas Förening och We Sign. Besökarna bjuds på invigningstal, uppträdanden, paneldebatt, överraskningar och mingelfest med mera för stora och små.

12-13 juni: Döv Expo i Malmö

En kopia av det amerikanska arrangemanget Deaf Expo. Utställningar, konferens och föreläsningar om döva och teckenspråk.

14-16 juni: Sveriges Dövas Riksförbunds kongress i Malmö

Temat är "Teckenspråk är så mycket mer än bara ett språk!". Folk får komma och följa kongressen på plats i mån av plats.

20-22 september: Dövas Dag i Sundsvall.

Temat är "Vi är olika men lika".

IDROTT:**30 mars-6 april: Ishockey VM i Vaanta, Finland**

Arrangeras för andra gången. Världnationen Finland är regerande världsmästare. Dövas Tre Kronor deltar.

4-11 maj: Dövidrottsspelen i Stockholm

Spelen som kallas "Dövis" spelas vart fjärde år. Arrangeras av Svenska Dövidrottsförbundet och IK Hephata. Denna gång har turen kommit till huvudstaden. Spelen i år kommer att vara extra speciell eftersom SDI fyller 100 år.

26 juli-4 augusti: Deaflympics i Sofia, Bulgarien

Efter många turer i dövidrottsvärlden genomförs till slut Deaflympics i Sofia i Bulgarien, som arrangerar Deaflympics för andra gången. Förra gången var för tjugo år sedan – 1993.

1-2 november: Svenska Dövidrottsförbundet firar 100 år

100-årsjubileet äger rum i Stockholm den 1 november då SDI fyller 100 år. I samband med firandet genomförs också dövidrottsgalan och förbundstämman.

Nya mål i sikte

SDR har varit medlem i Handikappförbunden (tidigare HSO) i många år. Vi har deltagit i ordförandemöten och arbetsgrupper och har haft ett gott samarbete med Handikappförbundens styrelse och kansli.

Men när det gäller SDRs framtida möjligheter att få utrymme och kunna driva våra frågor inom Handikappförbunden så ser det inte positivt ut. Andra traditionella funktionshinderorganisationer med samma målsättning som SDR, nämligen tillgänglighet och mänskliga rättigheter, har lämnat HSO under senare år. SDR har varit kvar, men blivit mer och mer som en minoritet bland ett stort antal s.k. patientorganisationer. SDR har mer och mer upplevt en känsla av utanförskap och för litet utrymme för våra frågor, framförallt i samband med Handikappförbundens ordförandemöten. Vi bedömer att patientorganisationerna har som mål att förstärka sin roll inom Handikappförbunden. Inom SDR började vi då ställa oss frågan om hur stort inflytande vi kan få på t.ex. på Handikappförbundens kongress, när patientorganisationerna är i klar majoritet.

Så slutsatsen har blivit att det är bäst för SDR att lämna Handikappförbunden och låta de utveckla sin organisation med sina medlemsorganisationer i den riktning som de önskar.

SDR:s förbundsstyrelse har en ambition och vilja att söka nytt samarbete med Lika Unika som beskriver sig som "en svensk federation inom funktionshinderrörelsen som verkar för mänskliga rättigheter för personer med funktionsnedsättning, framförallt med nedsättningar kopplat till syn, hörsel och rörelse." Lika Unika är en ny form av samarbetsorganisation med en tydlig profil och en övergripande målsättning. Traditionella funktionshindersförbund som SDR tidigare haft gott samarbete såsom Hörselskadades Riksförbund, Förbundet Sveriges Dövblinda och Synskadades Riksförbund, finns redan inom Lika Unika.

SDR ser med tillförsikt fram mot ett gott samarbete med organisationer med samma målsättning. SDR är redo att med framtidstro möta nya utmaningar i samarbetsorganisation Lika Unika för att påverka svenskt och globalt samhälle.

Genom Lika Unika kan vi påverka det svenska samhället med krav på uppfyllelse av FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning.

RAGNAR VEER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

KONGRESS 2013

MALMÖ 14-16 JUNI

Teckenspråk är så mycket
mer än bara ett språk!

SDR Stockholm
SDR, Förmansvägen 2, 6 tr
117 43 Stockholm
Tel. vxl: 08-442 14 61
Fax: 08-442 14 99

SDR Leksand
SDR, Box 300
793 27 Leksand
Tel. vxl: 0247-641 00
Fax: 0247-105 97

Föbundsordförande:
Ragnar Veer
ragnar.veer@sdr.org
Texttel: 08 442 14 62
0735 200 902 (sms/3G)

Kommunikationsansvarig:
Helena Fremnell
hfre@sdr.org
070 215 46 33 (tal/sms)
sdr@sdr.org
www.sdr.org

Material till Slingan:
webbredax@sdr.org
Fax: 08 442 14 99

Bli medlem:
medlem@sdr.org

Försäljning:
shop@sdr.org
Tel vx: 0247 140 65
Fax: 0247 105 97

Sveriges Dövas Pensionärsförbund:
info@sdpf.se

Västanviks Folkhögskola
Winterommes väg 5
793 27 Leksand
Texttel: 0247 641 24
Fax: 0247 101 65
www.vastanviksfhs.se

SDR plusgiro: 90 00 24-1

Hallå där...

Julia Kankkonen

Projektledare för det tvååriga projektet "Dövstudier för alla"

Julia Kankkonen tecknar "döv" och "studier".

Varför behövs projektet?

– Döva vill veta mer om sig själva. Även personer i deras omgivning vill lära sig mer om döva, dövkultur och teckenspråk. Döva får ofta frågan "Vad är dövkultur?". De blir osäkra på hur de ska kunna ge ett bra svar. Sedan kan vi se hur populära dövkultur, deaf gain och deafhood är som samtalsämnen i sociala medier. De som initierar sådana diskussioner kommer ofta från Storbritannien och USA. Deaf studies eller dövstudier finns som universitetsämnen där, men inte i samma etablerade form här i Sverige. Det var bland annat därför vi startade det här projektet.

Hur ska du jobba den närmsta tiden?

– Vi ska först göra en kartläggning. Då kollar vi bl.a. vad det finns för dövstudiematerial och vilka modeller Storbritannien och USA har när det gäller undervisning i dövstudier. Tanken är att en del böcker och filmer om döva eventuellt kan översättas till

svenska och/eller svenskt teckenspråk, och att vi tar fram egenproducerat utbildningsmaterial som passar våra svenska förhållanden. Vi ska också ta fram en kunskapsbank på en webbplats, som ska finnas kvar när projektiden är över.

Vad hoppas du att projektet leder till?

– Vi kommer att jobba med två parallella målgrupper: döva för att stärka sin självkänsla och för alla andra som är intresserade, t.ex. anhöriga och yrkesgrupper som jobbar för och med döva för att få ökad förståelse för dövas situation och historia. Det unika är att vi kommer att lyfta dövstudier som en angelägenhet för alla, inte bara för döva själva. I övrigt vill jag säga att de som har bra material – böcker, videor ..., om döva gärna får kontakta mig.

NICLAS MARTINSSON

Kontakta Julia: julia.kankkonen@sdr.org och dovstudier@sip.omnitor.se (bildtelefon)

Kristina Svartholm avtackad

SDR deltog i avtackningsceremonin för professor Kristina Svartholm, som Lingvistiska institutionen vid Stockholm Universitet bjudit in till.

Det var ett innehållsrikt program med intressanta föreläsningar och hyllningstal till Kristina Svartholm. Även SDR deltog bland talarna för att tacka Kristina för ett fint och betydelsefullt samarbete. 1998 utnämndes Kristina Svartholm till professor i Svenska som andra språk för döva. Utnämningen innebar ett vetenskapligt erkännande av dövas behov av tvåspråkighet. SDR har i många år arbetat hårt för rätt till teckenspråk i dövundervisning och haft stor nytta av Kristinas forskning i tvåspråkighet.

Kristinas vetenskapliga forskning har också uppmärksamats mycket internationellt och bidragit till spridning av kun-

skap om tvåspråkighet i hela världen. Det har betytt mycket för döva barn och deras rättighet till en bra utbildning. Kristina Svartholm fick vid kongressen i Leksand 2009 mottaga Kruthmedalj nr 21 för sina insatser.

I samband med avtackningsceremonin passade SDR på att hälsa på hemma hos Kristina för att överlämna en avskedsgåva. Då fick vi också tillfälle att i lugn och ro diskutera språk, dövsamhälle och framtiden och tacka Kristina för det goda samarbetet under många år.

Kristina Svartholm vill genom SDR och DT framföra en hälsning och tack till alla läsare.

RAGNAR VEER, FÖRBUNDSORDFÖRANDE

Charlotte Sjölander har suttit i styrelsen i två år.

Engagera dig i SDUFs styrelse!

Under min lärarutbildning valde jag i min c-uppsats att skriva om teckenspråkets betydelse för döva för att kunna bli delaktiga i samhället. Som hörselskadad student har jag upplevt teckenspråkets betydelse. Tack vare det kunde jag känna mig delaktig under utbildningen. Det var att jag hade teckenspråkstolk. När jag studerade funderade jag kring begrepp som delaktighet och tillgänglighet. Tidigare hade jag aldrig varit aktiv i någon organisation. Men när en av mina intervjupersoner sa "SDU, jag vet knappt vad det är och vad de gör. De syns ju inte" väcktes ett intresse som legat och grott ett tag hos mig och även en längtan efter att umgås med andra teckenspråkiga. Jag hade länge vistats i en hörande miljö på universitetet. Det ledde till att jag deltog i en Unga informatörer-utbildning i Leksand som SDU, nu SDUF, anordnade. Där var det härliga människor, nya kunskaper, och en go gemenskap. Jag hade tidigare inte funderat över att sitta i en styrelse. Men när Julia Kankkonen som ledde utbildningen sa att jag hade potential att bli en framtida styrelsekandidat kände jag mig väldigt hedrad. Samtidigt tänkte jag att nej, det är ingenting för mig. Ack så fel jag hade! Nu har jag suttit i styrelsen i 2 år.

Inte 10 år som Henrik Sundqvist, men det blev ändå två värdefulla år för mig. Det tar mycket tid att sitta i styrelsen men det ger ännu mer tillbaka. Styrelsearbetet har varit fantastiskt och jag vill varmt rekommendera er alla till att våga engagera er och våga se er själva i en styrelse. Det är en upplevelse som man inte kommer att ångra. I ned- och uppgång kämpar vi på, till exempel med ett struligt First Class och diskussioner som ibland aldrig vill ta slut. Vi gör mycket arbete som ibland inte syns, men vi verkar bakom kulisserna och ser till att representera våra medlemmar på bästa möjliga sätt. Spännande möten, mail att besvara, drömprojekt att försöka förverkliga, statliga utredningar att läsa och besvara, läger (som ger barn och ungdomar minnen för livet) att planera, samarbeten med andra organisationer, och mycket annat.

Nu är vi många i styrelsen som ska sluta och en ny styrelse kommer att ta vid. Kanske kommer just du att ta över styrelsens arbete? Visst vill vi inte se ytterligare ett hörselskadat eller dövt barn eller ungdom teckna "SDUF, jag vet knappt vad det är, de syns ju inte" igen? SDUF har så mycket skoj att erbjuda att man inte ska gå miste om det.

CHARLOTTA SJÖLANDER
AVGÅENDE STYRELSELEDAMOT

Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Förmansvägen. 2, 6 tr
117 43 Stockholm
www.sduf.se

Mejla: sduf@sdrf.se
Blogg: www.s-d-u.se/blogg
Twitter: @_sduf
Facebook: Sveriges Dövas Ungdomsförbund

Förbundsordförande:
Malin Johansson
malin.johansson@sdrf.se
070-860 43 83 (sms/3G)

Vill du vara med under Almedalen?

Precis som tidigare år deltar SDUF i Almedalsveckan. Vad som är annorlunda i år är att vi inte kommer att samarbeta med hörselorganisationerna. Vi samarbetar istället med En Stärkt Röst, ett projekt som samlar de åtta största ungdomsförbunden för ungdomar med funktionsnedsättning. SDUF är en del av projektet. Vi kommer att skicka fem representanter från SDUF. Vill du bli en av dem och är du sugen på att se hur Almedalen fungerar? Maila då till oss vem du är och motivera varför du ska vara med.

Göteborgsk förbundsstämma

SDUF kommer att ha sin årliga förbundsstämma på Björkö utanför Göteborg 12-14 april. Vad som blir annorlunda i år är att vi kommer bo på Solhem som ägs av Göteborgs Dövas Förening. Det känns extra roligt då vi gärna vill visa stöd för dövföreningarnas sommaranläggningar. Fler borde göra detsamma, det vill säga bo där. Inbjudan har skickats ut till ungdomsklubbarna och elevråden i grundskolorna och gymnasierna. Tillhör du någon av dessa grupper men inte fått inbjudan? Kontakta då oss!

Torsdagsaktionen
Bristande tillgänglighet är diskriminering

Var med i Torsdagsaktionen du också!

Varje torsdag 08.00-09.00 står SDUF tillsammans med tio andra handikapporganisationer utanför Rosenbad där regeringen har sina sammanträden. Vi delar ut broschyrer till ministrarna. Vi kommer att stå där varje torsdag morgon tills otillgänglighet klassas som diskriminering. Kom gärna dit om du har vägarna förbi!

Nu kan fler åka på språkresa

Vi är jättegglade över att kunna säga det här: efterfrågan har varit jättestor för SDUFs språkresa. Från början var det max tio deltagare men vi blev tvungna att höja deltagarantalet till 13. Resan i år blir av 18-28 juni i New Mexico, USA.

Nordiskt ungdomsseminarium i Malmö

Vartannat år arrangerar något av de nordiska dövförbunden Nordiskt ungdomsseminarium. I år går turen till oss. Seminariet blir av i Malmö 15-17 mars på Svenske, en lokal som ägs av Malmö Dövas Förening. Du ser att återigen använder vi oss av dövföreningarnas lokaler. Temat blir "Mångfald i dövrörelsen – genus, etnicitet, sexualitet och dövblindhet". Vi har bjudit in föreläsare som ska dela med sig av sina kunskaper och erfarenheter. Totalt har vi bjudit in tio ungdomar från varje nordiskt land, åldergräns 18-30.

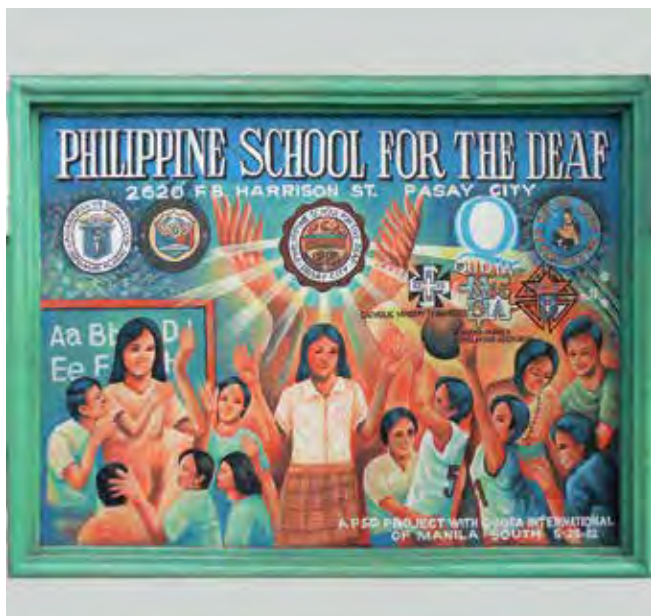
Våra kommande läger

Vår lägerverksamhet rullar på. Som vi tidigare har berättat så ska vi ordna följande läger:

- EUDYs barnläger (9-12 år), Groningen, Holland
- WFDYS ungdomsläger (13-17), Rom, Italien
- Ridläger (9-17), Kumla
- Nordiskt barnläger (7-12), Leksand

Inställt ungdomsläger

Det känns trist att säga det här men vi har tyvärr blivit tvungna att ställa in ungdomsläget då det blir tufft för SDUFs ekonomi eftersom det är två nordiska evenemang som sker i år, Nordiskt Ungdomsseminarium och Nordiskt Barnläger. Vi har också sett att allt fler ungdomsklubbar arrangerar egna läger och vi tycker att det är en jättespännande utveckling. Kolla med din lokala ungdomsklubb om de har något läger på gång under sommaren!

Gull-Britt besökte Manila – Asiens första dövskola

Nej, inte Manillaskolan på Djurgården utan i Filippinernas huvudstad, Manila. Skolan heter Philippine School of the Deaf (PSD). Kjell Gunnå, gubben min, var ansvarig för Asiens första baskettturnering för döva i Manila på Filippinerna och jag följde med för jag var som vanligt nyfiken på hur skolorna och döva fungerar i ett för oss svenskar lite ovanligt land. Efter att ha tjuvat ett par dagar på en lite ovillig döv om att få besöka dövskolan fixade han det så vi kom äntligen iväg till skolan.

Jag och tre döva från Sydkorea samt dövguide kom till skolan. Kjelle var kvar i baskethallen i samband med basketturneringen som han och DIBF* hade ansvar för och som är hans andra hem och där han trivs bra. Första intrycket när vi kom till skolan var en affisch utanför som såg ut som om det var reklam för Jehovas vittnen men det var det (lyckligtvis) inte.

Skolan byggdes 1907 och är enligt uppgift Asiens första dövskola, en väldigt fin och stor skola med en härlig och välskött trädgård. Genom åren har en organisation från USA bidragit till byggnader och även från Hongkong har man bidragit med material till sporthallen med tak.

Eleverna åker varje dag till och från skolan men det finns också elevhem där. Skolan har ca 250 elever från 5 till 20 år både i grund- och yrkesskolan. För döva som vill läsa vidare finns högskolan på annan plats.

I yrkesskolan lär de sig och praktiserar i bland annat svetsning, el-teknik, bilmekanik, matlagning och även data. Inte bara så kallade s-yrken som förr tiden i Sverige.

Det är en helt teckenspråkig skola med bland andra fem döva utbildade lärare som jobbar där och alla hörande som jag träffade

behärskar teckenspråk mer eller mindre bra. Till och med polisen vid entrén till skolan kan lite teckenspråk.

Barnen var inte blyga eller rädda utan var stället nyfikna och vågade komma fram och teckna till oss fyra och ställa frågor och prata med oss. De var så smidiga och aktiva hela tiden och ingen av dem hade mobil eller något tekniskt spel som fick dem att sitta stilla utan alla gick ut och lekte och sprang och var aktiva. Alla hade skoluniformer precis som hörande barn i Filippinerna.

Vid skolbesök i andra länder brukar jag alltid ta med en svensk flagga att skänka. Så även den här gången. Flera av barnen visste var Sverige ligger. Jag berättade lite för dem om Sverige och att det just då var 10 minusgrader i Stockholm medan det i Manila var plus 33. De låtsades huttra och frysa när jag berättade så de hade temperaturskillnaderna klara för sig. Roligt att se. Snö hade de sett på TV och visste att man kan åka skidor men fruset vatten var nog ett lite obekant begrepp för dem.

Vi träffade också en hörande lärare som var aktiv i tolkarbetet och som nyss hade bildat Filippinernas första tolkförening. Jag berättade lite om Sveriges tolksystem och han blev väldigt nyfiken och hoppades kunna resa till Sverige någon gång och studera oss.

Därefter besökte vi högskolan som låg nära idrottshallen och där jobbar flera döva och samtliga är utbildade lärare. I den skolan undervisar man i engelska, idrott, datorteknik, grafik och olika typer av layout-arbeten. Därefter gick vi till fots till hallen för att titta på gubbens kära basket.

Gull-Britt "Pandan" Lindahl

Insändare skickas till redaktionen@dovastidning.se eller postas till: **Dövas Tidning, SDR, Förman sv. 2, plan 6, 117 43 Sthlm.** Du får gärna publicera insändare under signatur. Men bifoga alltid namn och adress till redaktionen (som har tystnadsplikt). Vi förbehåller oss rätten att korta och redigera insändare. Korta texter vinner fler läsare!

Julkryss- och Tipselvan-vinnarna

Här är Julkryss-vinnarna:

Inga Alm, Alunda

Betty Nilsson, Kristinehamn

Daniel Andreasson, Sundbyberg

Ni får presentkort till SDR:s butik Gåvan.

Vi har fått många Tipselvan-lösningar.

Bara en person hade alla rätt:

Torvald Erlandsson, Växjö

Du får biobiljetter för två.

De flesta gick bet på fråga 3 om vilken politisk färg den döva sydafrikanska parlamentarikern Wilma Newhoudt-Druchen har. Rätt svar är röd.

Grattis säger vi på Dövas Tidning till alla vinnarna!

DT rättar

I nummer 8 2012 hade vi tre sidor om döva i Norrland. Vi skrev att Härnösand tillhörde Medelpad, vilket var felaktigt. Staden är en del av Ångermanland. Vi beklagar missen.

Vad är din erfarenhet av den psykiatriska vården för döva?

I vår kommer vi att skriva om hur den psykiatriska vården för döva fungerar. Du som har varit i kontakt med den; vad är dina erfarenheter av den? Fick du rätt hjälp? Kunde personalen teckenspråk? Om du använde tolk; hur fungerade det? Hur kan den psykiatriska vården bli bättre både på kort och lång sikt? Vi vill få era berättelser. Mejla oss på redaktionen@dovastidning.se Vi i redaktionen har tystnadsplikt.

RIKSTEATERN

Riksteaterns Tyst Teater söker
**TECKENSPRÅKIG
KOMMUNIKATÖR**

Läs mer på
www.riksteatern.se/jobb

Nordisk pensionärsträff på Island

28 juli-3 augusti

Upplev en annorlunda pensionärsträff. Vi ska bland annat besöka Blå lagunen, Västmannöarna och Reykjavik. Från ungefär 9.000 kronor per person. Flyg tillkommer.

Information

karl-erik.karlsson@sdpf.se

Anmäl senast 30 mars

När roboten blivit en identitetsmarkör

Fredag 18 januari. Fredrik Skavlan glänste som vanligt i sitt eget TV-program, Skavlan. Jag ville själv nästan ta plats i en av de där svarta läderfåtöljerna och konversera med de internationella, norska och svenska gästerna. De intervjuer som programledaren gjorde kändes snarare som samtal och gästerna tilläts ställa frågor till varandra. TV när den är som bäst.

En viss intervju kunde jag inte glömma. Nämligen den med norskan Birgit Skarstein. Hon blev förlamad från midjan och nedåt på grund av att epiduralen gick ur kroppen under en operation. Olyckan gjorde att hon blev rullstolsburen. Hon deltog i TV-programmet Ingen gränser, Norges svar på Mot alla odds. Och på den senaste norska idrottsgalan bjöd hon på en rejäl överraskning. Hon hade nämligen en robot som var fäst vid henne, från tårna ända upp till bröstet. Tack vare den kunde hon gå, dock väldigt sakta.

Applåderna i publiken ville aldrig ta slut. Några i "handikappkretsar" som hon uttryckte det blev dock riktigt arga. De menade att hon sände ut fel signaler och att normen var att det var bättre att kunna gå än att sitta i rullstol. Hon som är över 180 centimeter lång uppskattade att kunna se folk i ögonen när hon med hjälp av sin robot kunde stå. Detta särskilt efter att hon länge hade suttit i rullstol. Hon sade vidare att vara funktionshindrad blir för många en identitetsmarkör. Men för henne är rullstolen bara ett hjälpmedel; ett otroligt praktiskt sådant. "Den är inte jag" förklarade hon.

Roboten kostar över en miljon norska kronor och den tekniken är bara i sin linda. Förhoppningen är att en förbättrad version av roboten kan användas i vardagen från och med 2014.

Jag kom direkt att tänka på cochleaimplantat (CI). Det inopererade hörseltekniska hjälpmedlet har som bekant länge varit kontroversiellt bland döva. Man resonerade särskilt på 1990-talet och i början av 2000-talet att det var fel att låta ett friskt dövt spädbarn genomgå ett kirurgiskt ingrepp för att det skulle kunna uppfatta ljud och producera tal. Och att normen var att det var bättre att kunna höra än att vara döv.

På senare tid har kontroversen avtagit. Över 90 procent av döva barn som föds i dag CI-opereras. Flera döva föräldrar har valt att ge sina döva barn CI. Och allt fler vuxna som först varit hörselskadade eller hörande och sedan blivit helt döva skaffar sig också CI. Ändå väcker CI fortfarande känslor och diskussioner. Bilden – att det är bättre att kunna höra än att vara döv – är väl etablerad. Den försöker många döva rucka på. Och det av förståeliga skäl. Vi vet att vara döv är så mycket mer än att inte kunna höra.

Vidare fick Birgit Skarstein mig att tänka på Therese Thörnwall. Hon var tredje barnet i Sverige som fick CI. Jag intervjuade henne 2011. "Döva säger att CI kan innebära identitetskris. Jag undrar: vilken kris? Hörsel har inte något med identitet att göra. Att jag har CI säger inget om vem jag är" sade hon.

Slående hur lika Birgits och Thereses budskap var. Ungefär som att glasögonen är min identitetsmarkör för att jag är närsynt. Visst har jag designerbågar men de säger väldigt lite om min personlighet. Om jag genomgår en ögonlaseroperation; har synskadade då rätt att bli upprörda? Normen att det är bättre att kunna se...

Diskussioner om vad som är norm behövs. Men de ska inte göra så att man glömmar att se personen bortom CI:t, glasögonen och roboten. Eller något annat hjälpmedel.

Man vill väl bli sedd för den man är. Inget annat.

NICLAS MARTINSSON

DÖVHETEN

senaste nytt: dövastidning i 1 år + 2 triss för 200 kr!

Villkor: Erbjudandet gäller endast privatpersoner
som inte prenumererat på DT senaste året.
Ordinarie pris för en årsprenumeration är 300 kr.

ja tack!

Jag vill gärna ta del av erbjudandet!

namn:

adress:

.....

Skicka in talongen Dövas Tidning, SDR, Förmansv. 2, plan 6, 117 43 Sthlm eller
mejla in din beställning på medlem@sdr.org

Olof Lagerblad

Olof Lagerblad startade 1817, i kraft av detta års näringsfrihetsförordning, tryckeri i Karlshamn.

Vi kan egentligen kalla oss ett gammalt anrikt tryckeri. Det gör att vi har en historia bakom oss på närmare 200 år. Fast det har ju hänt en del på alla dessa år. Vi är idag ett modernt tryckeri med komplett bokbinderi. Allt detta på en totalyta av 3000 kvadratmeter. Här sitter verkligen nostalgien i väggarna och yrkesstoltheten är stor.

Vi erbjuder allt från prepress till färdig trycksak i det egna huset, det är ett starkt argument för att producera trycksaker i Karlshamn.

